

АПАРÁT КНÍГИ — додаткові тексти, що включаються до видання з метою створення зручних умов для користування нею (довідково-допоміжний апарат) та для кращого розуміння змісту (науково-довідковий апарат). Гол. призначення А. к. — допомогти читачеві швидше й повніше одержати необхідну інформацію. До довідково-допоміж. А. к. належать: зміст (оглав), що дає уявлення про зміст книги та її склад, а також допомагає читачеві знаходити потрібні розділи та підрозділи; покажчики, що допомагають читачеві розшукувати все, що є у виданні про певний предмет (предмет. покажчик), людину (імен. покажчик), ілюстрацію (список ілюстрацій) або таблицю (покажчик таблиць), відомості про геогр. назви (покажчик геогр. назв); колонтитули, що інформують про зміст сторінки; [анотація](#) і [реферат](#), які допомагають при виборі книги в б-ці чи книгарні. До наук.-довідк. апарату входять: вступна стаття, де розповідається про життя і творчість автора або характеризується його твір, що допомагає читачеві розібратися в тонкощах і складнощах змісту, попереджає про автор. помилки та неточності; передмова автора, ред., видавця, де йдеться про джерела дослідж. та особливості написання твору, його відношення до близьких та поперед. аналог. видань, вихідні

позиції автора; післямова, яка за змістом та призначенням відповідає, як правило, вступ. статті, але пишеться з урахуванням того, що читач уже прочитав саму працю; коментар, що дає тлумачення твору в цілому і тим його місцям, які можуть бути незрозумілі читачеві, або для яких характерні певні особливості; примітки, що пояснюють застарілі терміни, подають короткі відомості про персоналії, містять переклад іншомов. текстів, виразів, слів, указують на автор. неточності; бібліогр. посилання (описи джерел цитувань, запозичень і т. п., які дають змогу читачеві судити про джерела, використані автором, і звертатися до них для уточнень) та прикнижкові бібліогр. покажчики (систематиз. списки видань на тему книги, які допомагають читачеві звернутися до літ-ри, що поглиблює знання про предмет, якому присвяч. видання).

Рекомендована література

1. Алехина Е. М., Западов А. В. Аппарат книги. Москва, 1957;
2. Краткий справочник книголюбца. Москва, 1976;
3. Энциклопедия книжного дела. Москва, 1998.

[Г. І. Ковальчук](#)

Бібліографічний опис:

Апарат книги / Г. І. Ковальчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43089>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).